

Remiss av betänkandet, SOU 2025:79, Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet (Fö2025/01133)

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i betänkandet "Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet" (SOU 2025:79). Journalistförbundets remissvar begränsas till de delar av utredningen som handlar om inskränkningar av den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen.

I utredningen konstateras att FRA och MSB har överlappande ansvarsområden på informations- och cybersäkerhetsområdet. Det föreslås därför att centrala delar av MSB:s verksamhet på det området ska föras över till FRA. Utredningen föreslår vidare en ny lag med en skyldighet för Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC), som sedan 2024 hör till FRA, och samverkansmyndigheterna att lämna information till varandra. Lagen gäller vid samverkan i verksamhet inom NCSC. Inom ramen för denna samverkan ska en myndighet lämna en uppgift till en annan myndighet om det behövs för den mottagande myndighetens deltagande i samverkan.

Utredningen bedömer att uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden och som förekommer hos NCSC bör skyddas av sekretess. Det finns, enligt utredningen, utmaningar gällande informationsdelning med näringslivet. Utmaningarna handlar om att privata aktörer befarar att exempelvis affärshemligheter sprids. Detta kan innebära att man undviker att lämna uppgifter till NCSC. Även NIS 2-direktivets krav på anonymitet aktualiserar, enligt utredningen, ett sekretessbehov för vissa typer av uppgifter. Bedömningen görs i utredningen att befintlig lagstiftning inte omfattar alla uppgifter som behöver skyddas av sekretess.

I utredningen föreslås en bestämmelse om sekretess som ska gälla uppgifter som förekommer hos NCSC. Sekretessen ska gälla för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden med ett omvänt skaderekvisit. Journalistförbundets erfarenhet av sekretessbestämmelser med omvänt skaderekvisit är att de i praktiken innebär absolut sekretess. Skulle utredningens förslag bli verklighet innebär det att insynen i NCSC:s verksamhet blir kraftigt begränsad. Enligt Journalistförbundet finns det ett stort insynsintresse avseende NCSC:s verksamhet då det handlar om frågor kopplade till vår nationella säkerhet. Sekretessen föreslås dessutom gälla i hela 70 år vilket inte kan anses motiverat. Enligt Journalistförbundet är förslaget om sekretess inte proportionerligt.

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet utredningens förslag avseende sekretess.

Utredningen föreslår också att den tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelsen ska ha företräde framför meddelarfriheten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Enligt Journalistförbundet är meddelarfriheten viktig för att anställda inom NCSC:s verksamhet ska kunna slå larm om oegentligheter som till exempel korruption eller andra problem som i förlängningen också kan skada Sveriges säkerhet. Journalistförbundet avstyrker därför förslaget om inskränkt meddelarfrihet.

Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet